

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-95/15

Датум: 10.09.2015. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву Инвеститора „БУК“ д.о.о. Источно Сарајево, за издавање еколошке дозволе за постројење МХЕ „Слапи“ на Касиндолској ријеци, на територији општина Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа и Трново, инсталисане снаге 0,925 MW, а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 13/02, 87/07 и 50/10), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се Инвеститору „БУК“ д.о.о. Источно Сарајево, ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за постројење МХЕ „Слапи“ на Касиндолској ријеци, на територији општина Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа и Трново, инсталисане снаге 0,925 MW.
2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:
 - 2.1. Хидроенергетско тлачно-проточно постројење МХЕ „Слапи“, којег чине:
 - Водозахват – лоциран на десној обали ријеке 900 m југоисточно од насеља Слапи, који се састоји од успорног (преградног) прага и таложнице, са котом захвата у ријеци 715,00 m.n.m.
 - Тлачни челични цјевовод дужине 1295,88 m
 - Машинско постројење са приступним путем - на лијевој обали Касиндолске ријеке око 350 m југозападно (низводно) од насеља Слапи са котом генераторске плоче 641,00 m.n.m.
3. „БУК“ д.о.о. Источно Сарајево дужно је да:
 - 3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.
 - 3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха

За вријеме изградње:

- У току изградње користити савремена средства код организовања градилишта и извођења радова.
- Брзину и рад транспортних средстава прилагодити условима пута и дефинисати планом управљања саобраћаја.
- Редовним и ванредним техничким прегледима машина и возила која ће се користити приликом изградње објеката осигурати максималну исправност и функционалност система сагоријевања погонског горива са гарантованим стандардом квалитета.
- Користити нискосумпорна горива као енергенте.
- Прашину, која је редован пратилац на привременим градилиштима на изградњи објеката, спречавати повременим квашењем и прскањем коловозних и оперативних површина.
- Приступне путеве као и друге градилишне путеве редовно одржавати и квасити.
- Локалне саобраћајнице предвидјети тако да се не поремете локални и транзитни саобраћај у односу на ситуацију прије почетка изградње.
- При изградњи приступних путева водити рачуна о најмањем нарушавању изгледа околине.

У току експлоатације:

- У току експлоатације предметног енергетског постројења нису потребне мјере заштите ваздуха јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.
- У случају поправки, ремонта или текућег одржавања користити уређаје, возила и постројења која су класификована у категорију с минималним утицајем на квалитет ваздуха.

3.2.2. Мјере за заштиту вода и земљишта

За вријеме изградње:

- Придржавати се мјера за уређење простора у току извођења радова на изградњи кроз придржавање услова наведених у пројектној документацији и локацијској сагласности.
- Теретна возила и камиони, који ће одвозити/довозити грађевински материјал приликом изградње, очистити од комада земље која се може наћи на точковима возила при изласку на саобраћајнице (Закон о основима безбједности саобраћаја на путевима у БиХ, „Службени гласник Републике Српске“, број 96/06).
- Успоставити систем управљања отпадним водама већ у фази организације градилишта тако да се прилазне саобраћајнице и манипулативне површине изградње на начин да буде обезбјеђен одвод површинских вода, као и прилагођеност предвиђеној фреквенцији и терету транспортних возила који ће се кретати на наведеној локацији.
- На градилишту користити преносне еколошке санитарне тоалете.

- Тоалете редовно одржавати и празнити у сарадњи са најближом овлаштену службом.
- Све манипулације са нафтом и њеним дериватима у процесу грађења обављати уз максималне мјере заштите.
- Осигурати довољне количине апсорбената за упијање нафте у случају њеног просипања.
- Забрањено је прати машине и возила у зони радова.
- Добром организацијом и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Течна горива чувати у затвореним посудама, смјештеним на сигурном мјесту по могућности у бетонираним базену.
- Уколико дође до излијевања горива одмах приступити санацији загађене површине.
- При раду механизације избјегавати ноћни рад, те вршити сталну контролу исправности механизације.
- Због могућности цурења горива и мазива не користити неисправне машине, а сервисирање машина не обављати на градилишту.
- Евентуално претакање горива вршити на мјестима са одговарајућом непропусном заштитом како не би дошло до просипања горива по земљишту.
- Водонепропусни плато за смјештај механизације изградити тако да се успостави и систем за сакупљање воде са њега, са сепаратором уља и суспендованих честица на ком би се сва прикупљена вода са овог платоа пречишћавала прије упуштања у реципијент.
- На свим манипулативним површинама и радионицама пројектовати и изградити одговарајуће сепараторе уља за фазу изградње и експлоатације.
- Забрањено је истресање ископаног материјала на обалу ријеке и у водоток.
- Прије почетка изградње, одлагалишта грађевинског материјала планирати на локалитетима гдје ће бити најмање штете за биљни покров.
- Ако се током ископа појави и одређена количина хумуса, исти депоновати на посебна мјеста гдје ће бити изолован од утицаја других материјала из ископа као и загађена хемикалијама (моторна уља, нафта и сл. из механизације која се користи на градилишту).
- Уклоњени хумус оставити за касније хортикултурно уређење локације градилишта чиме ће се умањити деградација земљишта.
- Правилно одлагати комунални отпад до преузимања од стране надлежне комуналне службе.
- Заштитити површине осјетљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и наносење еродираним материјала у водоток.
- Након завршетка градње околни простор уредити и ослободити остатка грађевинског материјала.
- Извршити санацију површина које су деградираним радовима а затим извршити озелењавање деградираним површина садњом аутоктоног биљног материјала, како би се обезбиједила могућност за обнављање флоре и фауне на локацији.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока као ни радова на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежне установе.

- Приликом израде пројектне документације у свему се придржавати Водних смјерница.
- Прије отпочињања грађевинских радова, прибавити Водну сагласност надлежне установе.
- Траса будућег далековода којим ће МХЕ бити спојена са главним водовима електроенергетског система, мора бити пројектована уз минимално нарушавање животне средине.
- **Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).**

У току експлоатације:

- Изградити систем за сакупљање и пречишћавање атмосферских вода са манипулативних површина бране и машинског постројења изградњом сепаратора масти и уља.
- Одржавати у функционалном стању сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина и сепараторе масти и уља.
- Испод трансформаторског машинског постројења, као и испод турбине изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити евентуално исцурило турбинско или изолационо уље из система.
- Користити трансформаторска уља која немају полихлороване бифениле (PCB).
- Плутајући нанос (пластична амбалажа, кесе и сл.) у акумулацији редовно сакупљати и одвозити у сарадњи са надлежном комуналном службом.
- Загађења вода и земљишта током редовног рада МХЕ спријечити и спровођењем сљедећих мјера:
 - редовно одржавати систем за сакупљање и пречишћавање оборинских вода са манипулативних површина и постројења машинске зграде;
 - редовно одржавати сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина и сепаратора уља;
 - испод трансформаторског постројења машинске зграде и испод турбина изградити непропусне танкване, уљне базене довољне запремине да могу примити сво евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље;
 - редовно прегледети обале ријеке у обухвату МХЕ и приступити санацији на мјестима гдје се уочи појава клизишта.

3.2.3. Мјере за управљање отпадом

- Забрањено је депоновање било каквог отпада на локацији.
- Селектовано сакупљати грађевински отпад и комунални отпад.
- Начин збрињавања грађевинског и другог отпада, количине материјала које ће се одстранити приликом извођења радова и план одлагања овог материјала, морају бити саставни дио Елабората о уређењу градилишта.
- Уколико дође до неконтролисаног истицања опасних материја (гориво и уље) обезбиједити довољне количине адсорбенса и адекватне посуде за прихватање горива, а њихов даљи третман препустити овлаштеној институцији која треба да обави уклањање опасних материја и санацију терена у складу са одредбама Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13).

- Све врсте опасног отпада, контаминираног уљима и мастима, одлагати одвојено од других врста отпада, и то у затворене водонепропусне контејнере, те одвозити у сарадњи са овлаштеним предузећем за третман оваквих врста отпада.
- Отпад који настане током извођења радова, одвајати према врстама и одлагати у водонепропусне контејнере.
- Загађено земљиште које се одстрани одложити у водонепропусни контејнер намјењен за одлагање опасног отпада.
- Отпадна уља и мазива одлагати у посебним бачвама направљеним од отпорног материјала и складиштити на одговарајућој отпорној и наткривеној подлози, те испоручивати овлаштеном предузећу.
- Поступити по Акционом плану заштите у случају просипања опасних материја у циљу спречавања загађења земљишта и површинских и подземних вода.
- Уговоре за збрињавање свих врста отпада закључити у складу са Правилником о условима за пренос и обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада („Службени гласник Републике Српске „ број 118/05).
- Уредити мјеста за привремено одлагање отпада (водонепропусна површина заштићена од атмосферског утицаја) или одлагање вршити у контејнере веће запремине до преузимања сакупљеног отпада од стране овлаштених и надлежних институција.
- Плутајући нанос, који ће се сакупљати на водозаквату, редовно сакупљати и складиштити на привремену депонију до преузимања од стране надлежне комуналне службе.
- Онемогућити приступ депонији неовлашћеним лицима и спријечити неконтролисано разношење сакупљеног отпада.
- Забрањено је самоиницијативно спаљивање прикупљеног отпада.
- Искориштене нафтне деривате (уља и мазива) сакупљати и складиштити у металну бурад, заштићену од атмосферског утицаја и приступа неовлаштених лица, до збрињавања са овлаштеним оператером за ову врсту отпада.
- Прикупљени отпад класификовати према Каталогу отпада и збтињавати га са овлаштеним оператерима.

За вријеме експлоатације:

- Придржавати се Плана управљања отпадом према члану 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13).
- Одредити лице које ће вршити послове координације управљања отпадом – координатора за отпад.
- У Уговору о преузимању/збрињавању отпада морају бити дефинисани: обим услуга одговорног лица, временски рок за који уговор важи, врсте отпада и поступак одлагања-третмана, количину или запремину отпада, начин испоруке или преузимања отпада, обавезе и одговорности обију страна, одговорност одговорног лица за поступање са отпадом у смислу његовог поновног коришћења, рециклаже, третмана или коначног одлагања на еколошки прихватљив начин и остале одредбе у складу са чланом 6. Правилника о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада (Службени гласник Републике Српске, број 118/05).

- Све Уговоре за збрињавање отпада закључити са овлашћеним институцијама у складу са Каталогом отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 19/15) и Правилником о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада (Службени гласник Републике Српске, број 118/05).
- Прикупљени отпад класификовати према Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 19/15).
- Плутајући нанос који ће се сакупљати на водозахвату, редовно сакупљати и складиштити на привремену депонију до преузимања од стране надлежне комуналне службе.
- Искориштене нафтне деривате (уља, мазива, дизел) сакупљати и складиштити у металну бурад заштићену од атмосферског утицаја и приступа неовлаштених лица, до збрињавања у сарадњи са овлашћеним предузећем.
- Зауљене крпе или заштитна радна одјећа која се евентуално може појавити у току функционисања МХЕ и која може бити контаминирана уљима и мастима, одлагати одовојено од осталог отпада у затворене водонепропусне контејнере те одвозити у договору са надлежном комуналном службом.
- Припремити План управљања отпадом у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13).
- План управљања отпадом редовно ажурирати.

3.2.4. Мјере за заштиту од буке и вибрација

За вријеме изградње:

- Грађевинске радове изводити у одређеним временским интервалима и према одговарајућим прописима и стандардима у складу са Правилником о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Службени лист СР БиХ“, број 46/89).
- Ако се појави потреба (жалбе становника у околини извођења радова) извршити мониторинг нивоа буке у току извођења радова на изградњи МХЕ у животној средини.
- Забранили кориштење грађевинских машина у ноћном периоду и ограничити их на радне сате и дане у седмици.
- Радници на градилишту дужни су да користе заштитну опрему против буке (штитнике за уши).
- У случају да ниво буке прекорачи дозвољене вриједности, забранити кориштење механизације која производи недозвољено велику буку, односно користити модерну и исправну механизацију.
- Заштиту од штетног дејства буке обезбиједити мјерама техничке заштите и средствима заштите на раду.

У току експлоатације:

- Заштиту околине од повећане буке настале у процесу рада, довести у дозвољени ниво употребом машина које не емитују повећан ниво буке те звучном изолацијом извора буке или објеката.
- Формирати зелени појас од високе вегетације и тиме ублажити негативан утицај.
- Уређаји, опрема и машине који емитују буку морају бити атестирани, односно морају бити тако конструисани или изоловани, да у спољну средину не емитују

буку преко дозвољеног нивоа (Правилник о дозвољеним границама звука и шума, „Службени лист СР БиХ“, број 46/89).

3.2.5. Мјере за заштиту пејзажа

За вријеме изградње:

- Радове изводити искључиво у просторном обухвату који ће бити утврђен у пројекту.
- Ограничити крчење и скидање вегетације само на површинама гдје је то неопходно.
- Забрањује се извођење било којих других радова осим предвиђених пројектом.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији, без за то потребних одобрења.
- Трасе будућих далековода којима ће МХЕ бити спојени са главним водовима електр енергетског система морају бити пројектовани уз минимално нарушавање природних и амбијенталних вриједности.
- Након извршених радова обавезно спровести мјере рекултивације и санације терена, како би исти подсјећао на првобитно стање.
- Послије завршетка изградње свих објеката предвидјети потпуно уређење простора.
- Након одношења лагерованог материјала за то употребљене површине уредити према пројекту рекултивације.
- Читав простор око главних објеката система након завршетка изградње хортикултурно уредити на начин да визуелно оплемени простор.
- Уредити обале ријеке и фитосанационо их обезбиједити, како би се и на тај начин дао допринос еколошком оплемењавању ријечне долине, ради што складнијег уклапања објеката у окружење.
- Пејзажно уређење локације извести уз употребу искључиво аутохтоне вегетације.

У току експлоатације:

- Одржавати уређене и чисте обале.
- Имплементацијом квалитетног пројекта вањског и хортикултурног уређења допринјети добром уклапању и прихватљивости новоформираних објеката у амбијенталну цјелину.

3.2.6. Мјере за заштиту флоре и фауне

За вријеме изградње:

- Заштиту копненог и воденог екосистема подручја ускладити са законским прописима, нормативима, стандардима и другим актима из области заштите животне средине у Републици Српској, и то: Законом о заштити природе, Законом о заштити животне средине, Законом о ловству, Законом о рибарству.
- У циљу заштите копнених екосистема вршити адекватан одабир позајмишта, привремених одлагалишта материјала, трасирање привремених прилаза за

- механизацију уз консултације са стручњацима из области заштите животне средине.
- У циљу заштите ихтиофауне Касиндолске ријеке, у току градње поштовати све мјере прописане кроз мјере заштите вода.
 - У циљу заштите вегетације и непотребног још већег уништавања биљног фонда на овом подручју ограничити крчење вегетације и кретање грађевинских машина, механизације и транспортних средстава искључиво у простору одобреном по Главном појекту.
 - У циљу заштите околне фауне и њеног што мањег узнемиравања користити технички исправну грађевинску механизацију са што мањим степеном емисије штетних продуката сагоријевања, буке и вибрација, организацијом градилишта и фазним начином изградње бране омогућити пролазе, приступе појилиштима, хранилиштима и сл.
 - Што већи дио објеката реализовати у кориту за велику воду, на сувом, а затим у маловодном дијелу године под заштитом привремених загата реализовати дио објекта који се налази у проточном дијелу корита.
 - За заштиту риба, организацију градилишта обављати уз следеће услове:
 - Све вријеме током грађења обезбједити несметану проточност корита, како не би биле угрожене рибе на низводним дионицама.
 - При реализацији привремених загата у току ријеке, ради реализацији фазе преграђивања основног корита, морају се предузети све мјере за заштиту риба.
 - Евентуално заробљене рибе унутар привремених загата под контролом чланова риболовачке организације пребацити у проточни дио корита.
 - Све активности на градилишту које имају интеракције са рибљим популацијама обављати у координацији са риболовачком организацијом и еколошким инспекторатима.
 - Након завршетка радова посебну пажњу посветити фази спуштања затварача на водозахвату, ради пуњења система МХЕ.
 - У тој фази динамику спуштања затварача прилагодити захтјеву да се обезбиједи неопходна проточност на низводном току ријеке.
 - Радове на изградње МХЕ обуставити или свести на најмању могућу мјеру за вријеме мријешћења рибе, односно у периоду март - мај и новембар - децембар.
 - Што већи дио објеката реализовати у кориту за велику воду, на сувом.

У току експлоатације:

- За побољшање изгледа пејзажа, све површине у зони акумулације препустити природној сукцесији заједница, а све слободне површине предвиђеног захвата озеленити аутохтоном вегетацијом.
- Посебну пажњу посветити заштити ихтиофауне.
- Обезбједити несметан пролаза рибама изградњом рибљих стаза (став 3. члан 73. Закона о рибарству „Службени гласник Републике Српске“, број 72/12).
- Изградити објекте у склопу МХЕ „Слапи“ који ће омогућити миграцију риба узводно.
- Строго се придржавати свих одредби дефинисаних у члановима 73. и 74. Закона о рибарству („Службени гласник Републике Српске“, број 72/12)

- Вршити интензивна порибљавања, односно ихтиофаунистичку ревитализацију, и то успостављањем квалитативног и квантитативног стање ихтиомасе.
- Порибљавање вршити два пута годишње, у прољетно - љетном и јесенском периоду.
- Поред изградње рибљих стаза, предузети и следеће мјере заштите живог свијета Касиндолске ријеке:
 - одабрати улазне водозахватне објекте са заштитом за рибе у циљу одвраћања рибе од кретања у правцу водозавата;
 - одабрати турбине са заштитом за рибе (концепција: одвраћање рибе од кретања у правцу турбина), што је према савременим стандардима изградње таквих објеката у земљама са највишим захтјевима очувања еколошког окружења;
 - у сарадњи са локалним спортско - риболовним друштвима континуирано пратити стање рибље популације у низводним и узводним дијеловима ријеке у односу на постројење и узети активно учешће у порибљавању, односно обнављању рибљег фонда;
 - поремећај миграторних путева (првенствено узводно), као и природне равнотеже и прираста ихтиофауне и других акватичних организама утврдити, те у складу са Законом о рибарству и Законом о заштити природе урадити План санације и редовног вјештачког порибљавања и одржавања аутохтоних врста;
 - евентуалне поремећаје природне равнотеже природног прираста пратити и одржавати на оптимум;
 - на преградном мјесту-водозахвату одржавати еколошки прихватљиви проток те у току експлоатације овог хидроенергетског објекта безусловно поштовати водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите цијелог екосистема, поготово у сушном периоду, те проводити мјере управљања водним ресурсом, сагласно Водној дозволи;
 - одржавати систем за спречавање продирања риба у постројења хидроелектрана;
 - омогућити постављање знакова којима се обиљежавају рибарска подручја;
 - забранити риболов у ужој околини објекта МХЕ;
 - у циљу заштите популације ихтиофауне, осим предвиђених мјера строго се забрањује уношење (намјерно или случајно) нових врста риба;
 - строго контролисати рад МХЕ у вријеме мријеста рибе.

3.2.7. Мјере за заштиту културно – историјског и природног наслеђа и археолошких налазишта

- Уколико се у току радова на изградњи МХЕ и приступног пута наиђе на археолошки локалитет, а нарочито ако се претпоставља да има статус природног добра, о томе обавијести Завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузме све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица, према члану 84 Закона о културним добрима РС („Службени гласник Републике Српске“, број 11/95 и 103/08).
- У случају проналаска археолошког налазишта наручиоц мора одмах обуставити даље радове и обавијестити Завод за заштиту културноисторијског и природног наслеђа Републике Српске.

- Уколико се у току извођења радова на изградњи МХЕ наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има својство споменика природе о томе обавијести Завод и предузме све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлаштеног лица, у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).

3.2.8. Мјере за заштиту и здравље људи

За вријеме изградње:

- Домицилном становништву и заинтересираној јавности презентовати негативне и позитивне ефекте имплементације пројекта, те отпоре и конфликте интереса због пејзажних, околинских, имовинских и других аспекта са разумјевањем и поштовањем размотрити и евалуирати.
- За вријеме извођења радова, строго забранити улаз незапосленим лицима.
- У случају повреде радника, поступити према Правилнику о садржају и начину издавања образаца извјештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом („Службени гласник Републике Српске“, број 66/08).
- Придржавати се Закона о заштити на раду („Службени гласник Републике Српске“, број 01/08, 13/10) и подзаконске легислативе везане за област заштите на раду.
- Градилиште оградити.
- Организацију градилишта извести уз неопходност обезбјеђења нормалног функционисања околног простора.
- Извођење објекта извести уз поштовање свих важећих прописа, укључујући и заштиту на раду.

У току експлоатације:

- Мјере заштите здравља становништва у току експлоатације нису потребне, поготово ако се у обзир узме чињеница да у ближој околини нема насеља, али сарађивати и помагати становништву и рекреативцима да се адаптирају новом просторном садржају и искористе могућности за развој привредних и рекреацијских активности.
- Уколико се након пуштања у рад МХЕ „Слапи“ појаве било који негативни утицаји на здравље људи, обавеза концесионара је да о томе обавјести Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске.
- Када се ради о заштити здравља становништва, у недостатку важеће стратегије, слиједити здравствену политику и стратегије за здравље у Републици Српској до 2010. године и препоруке Стратегије 5. за праћење и редукацију ризичних фактора животне и радне средине и јачање инфраструктуре и функције установа за здравствену заштиту у поступку израде просторних и других планова, односно основа и друге инвестиционотехничке документације („Службени гласник Републике Српске“, број 56/02) који су у вези са Националним акционим планом за здравље и животну средину (НЕХАП) за Републику Српску, усвојеним од стране Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 01/02).

3.2.9. Остале мјере заштите

- Урадити Елаборат о уређењу градилишта и извођењу радова на градилишту који, између осталог, треба да обухвати све аспекте заштите животне средине: ваздух, вода, земљиште.
- Извођач радова је обавезан да на осам дана прије отпочињања радова на градилишту обавијести надлежни орган инспекције рада о почетку радова.
- У фази изградње објекта при извођењу грађевинских радова, користити савремену опрему уз поштовање одређеног броја радних сати у току дана.
- У свему се придржавати мјера датих у Локацијским условима за изградњу МХЕ „Слапи“ на Касиндолској ријеци, инсталисане снаге 0,925 MW, број 15.02-364-28/15 од 04.03.2015. године, издатих од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију.

3.2.10. Мјере након затварања постројења

- Извршити процјену утицаја у случају уклањања објекта.
- Извршити озелењавање кориштених површина на локацији.

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње предметног постројења или рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM_{10} , $PM_{2.5}$), олово, бензен и угљен-моноксид:

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Један дан	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Календарска година	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Азот-диоксид			
Један сат	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	225 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Један дан	85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Календарска година	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2,5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2,5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Олово			
Један дан	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³
Угљен-моноксид			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година	3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2,5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m ³

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	120 µg/m ³
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m ³

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m ³
Кадмијум	5 ng/m ³
Никл	20 ng/m ³
Бензо(а)пирен	1 ng/m ³

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске

(зона)		буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за другу, односно трећу зону утврђену према намјени подручја.

4.3. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ³ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1

14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ , g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, µS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп. материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5

Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103- 5*104	5*104- 5*105	>105

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на сљедећи начин:

Мониторинг за вријеме извођења грађевинских радова:

Мониторинг	Мјерно мјесто	Параметри мониторинга	Учесталост мониторинга	Рок за прва мјерења
Ваздух	према најближим настањеним објектима	SO ₂ , NO ₂ , O ₃ PM10	2 x годишње по 3 дана	мјесец дана након почетка радова
Површинске и подземне воде	изнад и испод водозахвата, подземне воде: испод комплекса МХЕ	мутнућа, концентрација, растворени кисеоник и температура воде: рН – вриједност, детерџенти, гвожђе, амонијачни азот, нитритни азот, нитратни азот, манган, фосфор, олово, талог након 0,5 h таложења, кадмијум, укупне суспендоване материје, арсен, БПК5 при 20°C, укупно хром, ХПК дихроматни, сулфати, РАН, хлориди, флуориди, минерална уља	4 x годишње	мјесец дана након почетка радова
Мониторинг еколошки прихватљивог протока	изнад водозахвата и испод комплекса МХЕ		континуално	од почетка вршења радова
Мониторинг буке	200 m од извора а према најближим настањеним објектима	еквивалентни ниво буке	1x годишње на двије локације	мјесец дана након почетка радова

Мониторинг иктиофауне и акватичних заједница воде	цијелим простором обухвата пројектом	биотски мониторинг (организми дна-бентос) и организме животних заједница неустона, планктона, нектона и макрофитске вегетације воде	континуално	од почетка вршења радова
Мониторинг отпада	цијелим простором обухвата пројектом	количина и врста отпада, привремено и крајње складиштење/третма	континуално	од почетка вршења радова

Мониторинг у току експлоатације:

Мониторинг	Мјерно мјесто	Параметри мониторинга	Учесталост мониторинга	Рок за прва мјерења
Површинске и подземне воде	изнад и испод водозахвата, подземне воде: испод комплекса МХЕ	мутнућа, концентрација, растворени кисеоник и температура воде: рН – вриједност, детерџенти, гвожђе, амонијачни азот, нитритни азот, нитратни азот, манган, фосфор, олово, талог након 0,5 h таложења, кадмијум, укупне суспендоване материје, арсен, БПК5 при 20°C, укупно хром, ХПК дихроматни, сулфати, РАН, хлориди, флуориди, минерална уља	4 x годишње	мјесец дана након почетка експлоатације
Мониторинг еколошки прихватљивог протока	изнад водозахвата и испод комплекса МХЕ		континуално	од почетка експлоатације
Мониторинг буке	200 m од извора а према најближим настањеним објектима	еквивалентни ниво буке	1x годишње на двије локације	мјесец дана након почетка експлоатације
Мониторинг иктиофауне и акватичних заједница воде	цијелим простором обухвата пројектом	биотски мониторинг (организми дна-бентос) и организме животних заједница неустона, планктона, нектона и макрофитске	континуално	од почетка експлоатације

		вегетације воде		
Мониторинг електромагнетног зрачења	у животној средини	електрично и магнетно поље	сваке треће године	након пуштања МХЕ у рад

5.2. Инвеститор је дужан мониторинг вршити путем овлашћене институције, а извјештаје о извршеном мониторингу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Инвеститор је дужан без одлагања пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који значајно утиче на животну средину.

5.4. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Министарство.

6. Саставни дио овог рјешења чине „Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе“ израђени од овлашћене институције ЈНУ „ИНСТИТУТ ЗА ЗАШТИТУ И ЕКОЛОГИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ Бања Лука.

7. Накнада за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Еколошка дозвола се издаје на период од пет година.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

Образложење

Дана 20.07.2015. године Инвеститор „БУК“ д.о.о. Источно Сарајево, поднио је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију захтјев за издавање еколошке дозволе за МХЕ „Слапи“ на Касиндолској ријеци, на територији општина Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа и Трново, инсталисане снаге 0,925 MW.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази, које је према истој одредби израђени од ЈНУ „ИНСТИТУТ ЗА ЗАШТИТУ И ЕКОЛОГИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ Бања Лука, институције овлашћене од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Докази поднијети уз захтјев садрже елементе које прописује члан 85. став 1. Закона о заштити животне средине.

Предметни захтјев се односи на МХЕ „Слапи“, на Касиндолској ријеци, на територији општина Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа и Трново, снаге 0,925 MW и укупне годишње производње 3,7 GWh, тлачно-проточног типа биће изграђена на Касиндолској ријеци. Постројење ће се састојати од бочног водозахвата са таложницом, тлачног цјевовода и мажинске зграде. Водозахват је лоциран 900 метара југоисточно од насеља Слапи а састоји се од успорног-преградног прага и таложнице на десној обали ријеке са припадајућом хидромеханичком опремом. Захват је лоциран на коти 714,00 m.n.m., кота горње воде прелива је 717,00 m н.м, кота крилних зидова је на коти 718,00 m н.м, конструктивне висине цирка 4,5 метра. Уз природну конфигурацију терена узводно од захвата, са падом корита ријеке од свега 2%, те падом ријеке од око 3% низводно од захвата, као најповољније ријешење се наметало ријешење са бетонским преливним прагом висине 3 метра изнад корита ријеке и бочним захватањем воде преко таложнице лоциране на десној обали. На улазну грађевину се наставља таложник који се састоји од прелазног дијела таложнице и тлачне коморе. На бочном захвату-таложници предвиђен један бочни захват са грубом решетком и вода се у тлачну комору пропушта преко отвора у тлачној комори опрмљеног са фином решетком на улазу у тлачну комору. Из таложника се муљ испушта преко муљног испуста који је опремљен са табластим затварачем. Са десне стране прага наставља се таложник – пјесколов. Таложник је хидраулички и технолошки димензиониран тако да гарантовано уклања честице наноса пречника већег од 0,2 mm. На крају таложника је муљни испуст са затварачем за чишћење талоба из таложника. Захваћена количина воде се након таложнице одводи укопаном челичним доводним цјевоводом под притиском, тако да цјевовод по изласку из таложнице, иде десном обалом ријеке у дужини од 970 метара након чега преко пројектованог бетонског моста прелази ријеку и иде лијевом обалом у дужини од 312,89 метара и долази до машинске зграде. Машинско зграда је лоцирана на лијевој обали Касиндолске ријеке, око 350 m југозападно (низводно) од насеља Слапи са котом генераторске плоче 941,00 m.n.m. Приступ до локације машинског постројења је са новоизграђеног пута Источно Сарајево-Јахорина, гдје се након 8 km скреће за село Слапи. Од села је планирана изградња новог приступног пута дужине 1.054 метара до споја са новопројектованим сервисним путем за захват МХЕ Слапи дужине 1.300 метара. Објекат је спратности П+1, тако да је диспозиција објекта ријешена на етажи приземља (ниво генераторске плоче 641,00 m н.м.) а на етажи сутерена (кота 643,00 m н.м. је смјештен монтажни плато, СН постројење, трафо, управљачка опрема и канцеларија са рачунаром и SCADA системом. Димензије машинског постројења одређене су у функцији димензија изабране опреме а габарити исте су: дужина 11,00 m и ширина 10,30 m. У машинском постројењу је смјештена једна cross flow турбина са припадајућом опремом. Технолошки простор се састоји од радног – погонског и монтажног дијела машинског постројења, СН постројења, трафоа и канцеларије за особље које ће управљати електраном. Из турбине вода отиче каналом испод објекта. Од машинског постројења се воде одводе до ријеке са два одводна канала дужине 10,0 m. Канал је армирано бетонски, правоугаоног пресека 2,00 x 1,30 метра. За прикључак МХЕ Слапи планира се изградња 10 kV далековода од прикључне тачке до електане.

У Доказима се наводи да ће се утицаји који ће настати изградњом овог хидроенергетског објекта огледати кроз утицаје у току изградње и утицаје у току експлоатације. Могући утицаји мини хидроелектране се посебно очекују у периоду изградње, и то у виду аерозагађења (емисија штетних гасова, прашине из грађевинских машина), загађења воде ријеке услед замућења приликом извођења радова тј. ископу, насипању и одлагању материјала, као и у заузимању, загађењу и деградацији земљишта.

Даље наводе да ће вршење мониторинга бити према плану утврђеном овим рјешењем. Из наведеног се закључује, да су утицаји наведене мини хидроелектране на животну средину такви, да се подузетим мјерама у фази градње и експлоатације објекта налазе у прихватљивим границама, те овако описаним процесом рада моћи ће се постићи заштита животне средине, током изградње и експлоатације постројења, па се негативан утицај на животну средину може свести на прихватљив ниво.

Надаље, у складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине у дневном листу „Глас Српске“, дана 01.08.2015. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општинама Источно Ново Сарајево Источна Илиџа, дана 31.07.2015. године, као и општини Трново дана 03.08.2015. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року а ни до дана одлучивања није било примједби, прилога и сугестија заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију, нити су општине Источно Ново Сарајево (мишљење број 06-36-38/15 од 04.09.2015. године), Источна Илиџа (мишљење број 05-012-1020/15 од 02.09.2015. године), и Трново (мишљење број 04-310-2/15 од 01.09.2015. године), имале примједби.

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине, као и чињеницу да се реализацијом мјера утврђених овим рјешењем утицаји на животну средину могу свести у дозвољене мјере, Министарство је на основу члана 90. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Накнада у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, број 100/11, 103/11 и 67/13).

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 100 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

МИНИСТАР

Сребренка Голић

Достављено:

1. Инвеститору, „БУК“ д.о.о. Источно Сарајево
2. Одјељењу за просторно ... општина Источно Ново Сарајево
3. Одјељењу за просторно.....општина Источна Илиџа
4. Одјељењу за просторно.....општина Трново
5. Републичком еколошком инспектору
6. Евиденцији
7. а/а